

Uudised

Hea klient!

Eesti Põllumajandusloomade Jõudluskontrolli AS-il on täitunud esimene tegevusaasta, mistõttu on paras hetk teha ka tagasivaade möödunud aastale. Jõudluskontrolli Keskuse staatuse muutusest räägiti juba aastaid ja teema tõstatas ja ka vaibus korduvalt. 2014. aastal hakkasid siiski asjad liikuma ning 31. detsembril lõpetas Jõudluskontrolli Keskus oma tegevuse ning kõik tegevused võttis üle äsja loodud Eesti Põllumajandusloomade Jõudluskontrolli AS.

Aasta tagasi uue organisatsioonina alustades ei osanud me nagu ilmselt paljud teised ettevõtted muidugi karta, et sellest aastast kujuneb meie seakasvatajatele ja piimalehmapidajatele nii raske aasta. Loomulikult avaldus keerulisem aeg ka selles, et loomapidajad kasutasid vähem EPJ lisateenuseid, kuid samas on meeldiv märkida, et uus teenus Tiinuse test piimast leidis sooja vastuvõtu ja ka lihhaveisekasvatajad on teenust proovinud. Lisaks käivituse möödunud aastal meie e-pood Postipoisi nime all, kuhu aasta lõpul ka DeLvali tooted valikusse võtsime. Kõige suurema üllatuse pakkus meile aga piimaveisekasvatajatele pakutud võimalus tarnida kõrvamärgid piimaproovide kogumispunkti – see teenus kasvas kaks korda.

Tänaseks hetkeks on võetud kokku ka möödunud aasta toodangunäitajad, mis kokkuvõttes, hoolimata raskest aastast, igati positiivsed on.

Eesti Põllumajandusloomade Jõudluskontrolli AS-i poolt õnnitlen parimaks piimakarjakasvatajaks valitud Tiina Roosalu (Nigula Piim OÜ) ja parimaks lihhaveisekarjakasvatajaks valitud Arti Silma (Laane Agro OÜ).



Kaivo Ilves
Eesti Põllumajandusloomade
Jõudluskontrolli AS-i juhataja

2015. aasta jõudluskontrolli tulemused

Piimaveiste jõudluskontrollis oli 01.01.2016 seisuga 648 karja ja 86 349 lehma, mis moodustab 95,4% Eesti lehmadest. Kõige rohkem on jõudluskontrollis olevaid lehmi Järvamaal (13 540), Lääne-Virumaal (10 288) ja Pärnumaal (9725).

Lehmade arv on aastataguse ajaga vähenenud 4873 võrra ja karjade arv 61 võrra.

Jõudluskontrollialuste lehmade 2015. aasta keskmine piimatoodang oli 8851 kg. Võrreldes 2014. aastaga on piimatoodang suurenenud 123 kg.

Eesti holsteini tõu keskmine piimatoodang oli 9082 kg ja eesti punasel tõul 8105 kg. Eesti maatõu keskmine piimatoodang oli 4573 kg.

2015. aastal oli viies maakonnas keskmine piimatoodang üle 9000 kg ja veel kaheksas maakonnas üle 8000 kg. Kõrgeima toodanguga lehmad on Tartumaal (9910 kg), Järvamaal (9188 kg), Põlvamaal (9154 kg), Raplamaal (9100 kg) ja Lääne-Virumaal (9043 kg).

Lihaveiste jõudluskontrollis oli 01.01.2016 seisuga 393 karja 28 035 veisega. Eelmise aasta algusega võrreldes on jõudluskontrollis olevate lihhaveiste arv suurenenud 117 veise võrra. Kõige rohkem on lihhaveiste jõudluskontrollis veiseid Lääne-Virumaal (3644), Saaremaal (3378) ja Läänemaal (3295). Kõige rohkem on jõudluskontrollis aberdiin-anguse tõugu (6806), seejärel limusiini (6361) ja herefordi (4956) tõugu lihhaveiseid. Arvuliselt on suurenenud kõige enam šoti mägiveise (324), šarolee (194) ja gallovei tõugu (107) veiste hulk.

Sigade jõudluskontrollis oli 01.01.2016 seisuga 23 seafarmi ja 9665 põhikarja siga. Võrreldes eelmise aasta algusega on farmides olevate põhikarja sigade arv vähenenud 4825 sea võrra.

Emiste viljakus suureneb pidevalt, möödunud aastal sündis emise pesakonnas keskmisena 12,2 elusat põrsast, mis 2014. aastaga võrreldes suurenes 0,2 põrsa võrra.

DeLvali farmitarvikud EPJ-s müügil

Lisaks kõrvamärkidele saab EPJst osta nüüd ka mõningaid farmitarvikuid – lüpsikindaid, udararätikuid, nisa-desopudeleid ning märgistuspaelu ja -värve (märgistamispuhk ja -sprei). Soovitud kaupu saab osta, külastades Tartu kontorit aadressil Kreutzwaldi 48a või helistades telefonil 738 7762.

Samuti on võimalik kaupu tellida kõrvamärkide rakenduses Postipoiss. Tellitud kaubad toimetatakse piimaproovide kogumise päeval kogumispunkti (piimaveiste jõudluskontrolli klientidele) või Omniva postipakiga soovitud aadressil.

Kaupade nimekiri ja hinnad on EPJ kodulehel.

Hinnakirja korrigeerimine

Alates 1. märtsist muutusid EPJ pakutavate teenuste ja kaupade hinnad, välja arvatud lihhaveiste jõudluskontrolli teenuse hind, mis muutub alates 1. aprillist.

Vaatamata püüdlusele hoida teenuse pakkumise kulud madalal tasemel, on EPJ muutuvas majanduskeskkonnas sunnitud hindu muutma, et tagada jätkuvalt kvaliteetse teenuse osutamine.

Piimaproovi hind suurenes 2 sendi võrra, piimaveiste jõudluskontrolli andmete töötlemise ja säilitamise tasu tõusis looma pealt 1 sendi võrra.

Lihaveiste jõudluskontrolli teenus hakkab maksma 0,47 eurot kvartalis ammlehma kohta. Andmete töötlemine ja säilitamine looma kohta suureneb 1 sendi võrra. Lihaveiste jõudluskontrolli uus hinnakiri hakkab kehtima 1. aprillist, seega jõuab uue hinnaga kvartaliarve lihhaveisekasvatajateni juulis. Lihaveiste programmi Liisu kasutamise hind jääb samaks.

Muutusi ka kõrvamärkide ja teiste kaupade hinnad. Sigade jõudluskontrolli teenuse hind ei muutunud.

Täpsem info on EPJ kodulehel.

Lihaveiste jõudluskontrolli tulemused 2015. aastal

2015. a on möödunud ja aeg teha kokkuvõtteid lihaveiste jõudluskontrollist. Aastavahetuse seisuga teostas EPJ andmetel jõudluskontrolli 393 lihaisekarja 28 035 veisega. Jõudluskontrollis olevate karjade veistest on 37,4% puhtatõulised ja 62,6% ristandid. Puhtatõuliste osakaal suurenes aastaga 3,1%. Enim on puhtatõulisi välismaalt ostetud veisetõugude hulgas (Gr 100%, Au 93,9%, Hc 89,5%). Eestis pikema ajalooga tõugudes on tõupuhtaid vähem (Ch 43,7%, Ab 34,7%, Hf 33,2%, Si 30,3%, Li 28,5%). PRIA andmetel elas Eestis 31.12.15 seisuga 66 333 veist ning 17 tõugu (JK-s 13). Seega on lihaveistest jõudluskontrollis 42,3%. PRIA andmetel on tõugude esikolmik: Hf (24,7%), Ab (24,0%) ja Li (18,1%), EPJ andmetel Ab (24,3%), Li (22,7%) ja Hf (17,7%). Lisades siia veel Si (12,1%), Ch (8,9%) ja Hc (8,5%) näeme, et need kuus tõugu moodustavad jõudluskontrollis olevatest veistest 94,2%. Siinkohal oleks paslik üle korrata PRIA-sse esitatava tõulühendi kasutamist. Näiteks tihti aetakse segi Ch Sh-ga, Hc Ch-ga või Sh-ga jne. Ja kui veised alustavad jõudluskontrolli, siis selguvad hoopis teised tõud. Vahel tekib küsimus, kas PRIA-s on ikka õiged tõud? Kas meil on just nii palju lihatõugu veiseid, kui riiklik andmebaas väidab, rääkimata puhtatõulisusest PRIA andmetel? Olgem siis PRIA-sse andmete esitamisel hoolikad.

Millised on Eestimaa lihaved 2015. a jõudlustulemuste põhjal?

Kaalumise andmed. Teatavasti on vaid sünnimassi edastamise jõudluskontrolli kohustuslik. Kuid taas tuleb korrata 200-päeva (võõrutus) ja 365-päeva masside tulemuste tähtsust. Nende näitajate alusel saab teha järeldusi ammehmade piimakuse või põhisöödalise ratsiooni väärtuse kohta. Aasta-aastalt on kasvatajad nende näitajate tähtsusest aru saamas ning masside andmeid on andmebaasi enam esitatud ehk tasapisi veiste kaalumiste arv suureneb. Siiski on meil väga palju karju, kes oma lihaiseid üldse ei kaalu. Samas paljud veised müüakse erinevate projektide (BGB, Türgi jne) ja ka siin on võimalus müüdnud veiste andmed andmebaasi esitada. Loodan, et seda ka tehakse. **Sünnimasse** esitati 2015. a kokku 10 152. Aastavahetuse seisuga oli ammehmi 11 606, mis tähendab, et kõik ammehmad ei ole poeginud või nende kohta on andmed veel esitamata. Võrreldes aastavahetuse ammehmade arvu sünnimasside arvuga näeme, et sünnimasse on laekunud 87,5% ammehmade arvust. (PS! sündmused tuleb andmebaasi kanda 3 kuu jooksul peale sündmuse toimumist). Üldjoontes vastavad sünnimassid aretusprogrammides kinnitatule, jäädes ootuspäraselt 40 kg lähedale (v.a Hc, Sa). Pisut on vasikad sündides raskemad, kui eelnevatel aastatel. Raskeimad vasikad sündisid Pi (47,0 kg), Ch (43,7 kg) ja Gr (43,0 kg) ning kergemad olid Hc (29,1 kg) ning Sa (31,0 kg) vasikad. Hc ning Sa vasikate sünnimassid ongi väikesed ja vastavad näitajad ootuspärased. Lehmvasikad sündisid pullvasikatest 1-2 kg kergemadena. Pullvasikad on lehmvasikatest raskeimad Ga (3,3 kg), Ba (2,8 kg), Ch (2,5 kg) ja Li (2,0 kg) tõugudes. **200-päeva masse** on möödunud aastal 591 võrra (3428) enam laekunud. Siin eeldame, et veis kasvaks enam-vähem kg ööpäevas, mis omakorda tähendab võõrutusmassiks ~240 kg. Siinjuures jätan võrdlemata Hc tõu massiandmed teiste tõugudega, kuna järelduste tegemine oleks vägivaldne Hc tõu eripära tõttu. Tuleb tunnustada kõiki kasvatajaid, kes oma veised kaalunud ning andmed Liisusse esitanud. Nende tulemuste põhjal on lehmikute keskmine võõrutusmass 260,2 kg ning pullikutel 281,6 kg. Raskemad võõrutatud lihaved on Bb (297,6 kg) ja Ch (292,6 kg) ning väiksema elusmassiga Au (207,8 kg), Hf (264,2 kg) ning Li (264,6 kg). Vaadeldes ööpäevaseid massi-iibid tõstaksin esile kolme tõu Ab, Ch ja Si näitajaid, kes on eelmise aasta tulemuste põhjal teistest tõugudest paremad tulemused saanud.

Tabel 1. Ab, Ch ja Si tõugu lihaved 200 päeva ööpäevased juurdekasvud

Tõug	sugu	puhta- tõulised arv	puhta- tõulised ööp. jk (g)	ristan- did arv	ristandid ööp. jk (g)
Ab	lehmik	159	1116	102	1231
Ab	pullik	203	1209	203	1218
Ch	lehmik	158	1224	85	1155
Ch	pullik	108	1345	98	1246
Si	lehmik	95	1118	167	1174
Si	pullik	101	1284	284	1284

Aastamasse esitatakse endiselt vähevõitu. Seetõttu on keeruline suuremaid üldistusi. Kokku kaaluti 1789 aastavanust veist, mida on 107 looma võrra enam võrreldes 2014. a. Aastane lihaved peab kaaluma ~400 kg. Keskmise aastase lehmiku (n=986) elusmass oli 361,2 kg ja pullikul (n=803) 417,5 kg. Vaid Ch (427,9 kg) ja Si (420,3 kg) tõugu veistel on tulemused head, teiste tõugude isendite elusmass jäi kõigil alla 400 kg. Väikseima massiga olid Ga (271,4 kg), Hf (338,2 kg) ja Bb (350,7 kg). Ühegi tõu lehmikud ei kaalunud aasta vanuselt keskmisena üle 400 kg. Vaid nelja tõu pullikud on aastamassi eesmärgi täitnud: Ch (n=77) 493,7 kg, Si (99) 473,9 kg, Ab (142) 427,3 kg ja Si (274) 407,5 kg. Ööpäevased juurdekasvudki on aastavanustel veistel enamasti alla kg. Parimad juurdekasvud olid Ch puhtatõulistel (24) ja ristand- (53) pullikutel vastavalt 1538 g ja 1076 g ning Si puhtatõulistel lehmikutel (50) ja pullikutel (44) ning ristand pullikutel (55) vastavalt 1005g, 1143 g ja 1021 g.

Ammehmade vanus. Eesti ammehm on keskmiselt 6 aastat vana, mis on 4 kuud vanem, kui see oli 2014 a tulemuste põhjal. Vanimad on Pi (7a 3k), Hc (6a 7k) ja Li (6a 3k) ning noorimad Gr (3a), Au (4a 6k) ja Ga (4a 7k) ammehmad. Keskmine ammehm on karjas 3,2 laktatsiooni.

Majanduslikult tähtsad on ammehmade osas veel poegimisvahemiku, esmaspoegimisea, vasikate saamise ning ammehmade väljamineku tulemused.

Poegimisvahemik. Igalt ammehmalt on majanduslikult tähtis saada aastast vähemalt üks elus vasikas. Aasta = 365p. Tõugude keskmisena on paremad tulemused Hf ja Ch (mõlemal 389 p) ning Si (394 p). Pikim poegimisvahemik on Pi (472 p), Au (450 p, 2014. a 366 p!) ja Hc (444 p). Seega venivad mitmete emasloomade poegimisvahemikud üle 100 päeva pikemaks, kui normaalne oleks.

Esmaspoegimisiga (EPI) on aretusprogrammides välja toodud. See on iga, kui konkreetse tõu emasloom on täiskasvanu ja võib jõudsalt oma vasikaid kasvatada. Ei ole majanduslikult mõttekas hiljavalmivate tõugude EPI tuua liiga varaseks ja vastupidi. Keskmine Eesti lihaved tuleb esmakordselt karja 33,1 kuu vanusena, mis on võrreldes möödunud aastaga 1,2 kuu võrra hilisemaks läinud. Hilisemad karjatulijad olid eelmisel aastal Hc 43,5 k (aretusprogrammis 33–37 k), Ga 41,6 k (soov. 33 k). Aretusprogrammile enim vastasid Ba 33,0 k (soov. 32–33 k), Si 28,5 k (soov. 24–27 k) ja Li 34,1 k (soov. 28–34 k) tõugu ammehmade esmaspoegimisea tulemused. Siin on kasvatajatel veel mõtlemist ja arenemisvõimalusi. Austada võiks näiteks põhisöödalise ratsiooni tasakaalustamisest peale võõrutust.

Vasikate saamine. On tähtis saada igalt ammehmalt aastast vähemalt üks elusvasikas. Sama tähtis on vältida aborte ja surnultsüüde. Möödunud aastal oli lihaveistel 10 342 (+371) poegimist ning saadi 10 265 elusat vasikat. Aborti esines vaid 40 ammehmal. Surnultsüüde registreeriti 321 korral ehk 3,0% (-0,3%) vasikatest sündis surnult. See on suhteliselt hea tulemus ja on läinud aasta-aastalt paremaks. Taas loodan väga, et kõik reaalselt surnult sündinud või 24 tunni jooksul peale sünni surnud vasikad on andmebaasis registreeritud.

Ammlehmade väljaminek. Karjast langes 2015 a. välja 1375 amملهma ehk ~10% amملهmadest. Paraku peab jällegi tõdema, et meie lihatõugu amملهmade karjast väljaviimise põhjus nr. 1 oli 35,2% osas „muud põhjused“. Teisel kohal olid sigimisprobleemid (21,5%) ja kolmandana vanus (11,8%). Amملهmade väljamineku põhjused on korrigeerimisel. Kasvatajad on oma ettepanekuid teinud, kuid hetkel on see võimalus igatüel. Seniks palun leida olemasolevate põhjuste nimistust see täpsem ning „muud põhjused“ märkida vaid viimasel võimalusel.

Kokkuvõttes tuleb tõdeda, et aasta-aastalt lähevad meie lihatõugude tulemused paremaks. Oleksin rahul, kui jõudluskontrollis osaleks 70% meie lihavedest ning neid kaalutaks senisest enam. Selleni on siiski veel pikk tee, kuigi see on kvaliteedi parandamise seisukohalt esmane väljakutse.

Tõnu Põlluäär
*Eesti Tõuloomakasvatavate Ühistu
tõuraamatu- ja aretusosakonna juhataja*

Tiinuse test piimast – mis ja kuidas?

Lisaks tiinuse diagnoosimise traditsioonilistele meetoditele on Eestis võimalik lehma tiinuse kontrolliks kasutada ka piima. EPJ-s kasutatav test määrab tiinusspetsiifiliste glükoproteiinide (PAG) leidumist piimas. Test on välja töötatud IDEXX Laboratories Inc-s ja PAG määramiseks kasutatakse Elisa-meetodit. Tiine looma emaka- ja platsentarakkude sünteesitud glükoproteiinid jõuavad vere kaudu piimasse ja püsivad seal kogu tiinusperioodi, tõustes maksimaalsele tasemele poegimise ajaks. Pärast poegimist hakkab PAG tase langema ja jõuab miinumini 60. poegimisjärgseks päevaks. Pärast tiinestumist algab PAG taseme uus tõus ning lehma tiinust on võimalik diagnoosida alates 28. tiinuspäevast. Siiski on oluline teada, et kuna PAG esineb piimas kuni 60 päeva pärast poegimist, võivad proovid, mis on võetud vähem kui 60 päeva pärast poegimist, anda valepositiivseid tulemusi. Seetõttu ei ole mõistlik võtta proove seemendatud loomalt, kelle viimasest poegimisest on möödas vähem kui 60 päeva. Valepositiivse tulemuse võivad anda ka proovid, mis on võetud kuni 7 päeva pärast tiinuse katkemist, sest ka sellisel juhul on PAG tase piimas tõusnud.

Piimaproovide võtmiseks vajalikud säilitusainega pudelid, märgistamiseks vajalikud ribakoodid ja saatelehe saab EPJ piirkondliku spetsialisti käest, EPJ peamajast või laborist. **Piimaproovi võtmisel peab silmas pidama, et tiinuse testiks saadetakse piim oleks normaalse konsistentsiga ja selles ei oleks tükke/helbeid jne, mis proovide analüüsimisel võiksid ummistada kasutatavaid seadmeid!** Pärast proovi võtmist märgistatakse pudelid ribakoodiga. Üks ribakood asetatakse proovipudeli kaanele ja teine, sama numbriga ribakood proovipudeli küljele. Kolmas sama numbriga ribakood kleebitakse saatelehele. Proovide saatelehele kirjutatakse veel looma number ning märgitakse, et soovitakse tiinuse testi. Piimaproovid saadetakse laborisse kontroll-lüpsi kastides, kulleriga või tuuakse ise.

Tiinuse testi vastustes näitab EPJ iga looma kohta, kas loom on tiine, mittetiine või tuleb looma veel kord kontrollida. Vastuse aluseks on analüüsimisel saadud S-N väärtus. Kui S-N on väiksem kui 0,100, loetakse loom mittetiineks, vahemikus 0,100–0,249 saadud tulemuste puhul tuleb loom üle kontrollida. Kui S-N väärtus on 0,250 või suurem, loetakse loom tiineks. Ühe tiinuse testi hind on 5,25 eurot.

Lähem info: <https://www.jkkeskus.ee/jkk/piimavedest/piimavede-joudluskontrolli-lisateenused/tiinustest-piimast.html>.

Lihavedest saab tiinust määrata piimaproovi abil üsna lihtsalt!

Lihavedest kasvatavatele on ammedelt piimaproovi võtmine ja selle uurimine enamasti võõras teema.

Alguses oli hulk küsimusi: kuskohast saada proovitopse, ribakoode, saatelehti, kuidas proove võtta, säilitada ja Tartusse laborisse saata?

Piirkondlikust EPJ büroost saab vajalikud proovitopsid ja instruksiooni proovivõtmisest ning ribakoodid ja saatelehe (viimase võib ka lihtsalt internetist välja trükkida). Tegime ka koostööd lähima piimafarmiga, kus tihti varus vabu proovitopse ja kes regulaarselt kord kuus saadab piimaringiga proovid Tartu laborisse.

Edasi käis asi juba kiiresti: kolmapäeval võtsime piimaproovid, neljapäevane piimaring viis proovid Tartusse ja reede lõunaks olid proovide vastused e-postis. Labori väljatrukk oli asjalik ja informatiivne.

Lihavede puhul on tihti suurimaks probleemiks, kuidas lehmalt piim kätte saada. Samas on paljudel kasvatajatel olemas loomade fikseerimise võimalus ja edasine on juba lihtne!

Lehmalt on vaja kätte saada vähemalt 2-3 ml piima. Proovitops on küll ca 40 ml ja laboris tiinuse määramiseks piisab tegelikult vaid 1 ml, aga hea oleks natuke rohkem, et säilitusainetablett proovitopsis ikka lahustuks.

Tiinust saab määrata alates 28. päevast pärast paaritust, kuid mitte enne 2 kuu möödumist viimasest poegimisest. Ühe proovi analüüsimine maksab ju 5 euro ringis, mis on kordades odavam kui terve aasta jooksul ahtra lehma pidamine! Tiinuse test piimast ei saa küll asendada rektaalset kontrolli, sest veterinaar annab kontrolli käigus infot lisaks füsioloogiliste sigimisprobleemide kohta (nt tsüstid, emaka nõrk toonus vms). Oma karja puhul aga tahtsime teada, kas ammed on tiined või lihtsalt ei ole me tähele pannud ammede indlemist.

Et meie karja šarolee tõugu ammed on üsna rahulikud ja lubavad ennast lüpsata, siis kulus viie lehma piimaproovide võtmiseks 15–20 minutit (s.o aeg, mis kulus loomade karjast eraldamisele, fikseerimisele ja lüpsmisele). Tulemus vastas meie ootustele, neist 4 olid tiined ja ühe piimaproovi võtsime kontrolliks mittetiinelt lehmalt ja see ei olnudki proovi järgi tiine!

Mõistlik oleks olnud võtta piimaproovid vasikate võõrutamisel, kui tehakse karjaga ka muid protseduure. Kinnislehma lüpsmine on iseenesest rohkem pingutust nõudev, kuid nisadest tuleb alati mingi tilk piimataolist vedelikku ja kui kõik piisad kokku koguda, siis saab ka kõige kapriisematest nisadest analüüsimiseks vajaliku koguse piima kätte.

Tavaline turuhind veterinaaril: tiinuse katsumine esimene loom 3–5 eurot, järgmised 1–3 eurot, lisanduvad veterinaari visiititasu ja transpordikulu. Tiinuse test piimast maksab 5,25 eurot/üks proov.

Veterinaar saab määrata tiinust alates teisest kuust, kuid piimaproovist tiinuse määramine on mõneti lihtsam ja piimaproovi võtmisega saab kasvataja ise hakkama.

Piimast tiinuse määramise teenust pakub EPJ juba alates maist 2015. Põhjalikku infot teema kohta saab lugeda EPJ kodulehelt, kus kõik detailsem info ja vastava seminari materjalid avalehel leitavad.

Reet ja Targo Pikkmets
OÜ Talu ja Tulu

Rekordlehmade tabel täieneb

Tartu Agro AS-i lehm Missy (reg nr EE12434572) püstitas 2. laktatsioonil uue 305-päevase laktatsiooni toodangu rekordi, lüpses 19 767 kg piima, ületades seni Ranna Farm OÜ lehma Meidi (reg nr EE12703159) nimel olnud rekordi 114 kg-ga. Eesti holsteini tõugu Missy näitas head tulemust juba esimesel laktatsioonil toodanguga 15 277 kg. Missy isa kannab nime Mr Minister. Rekordlehmade esikümnes on koos Missyga kokku neli Tartu Agro AS-i lehma.

Sel aastal on rekordlehmade esikümnesse lisandunud veel üks uustulnuk – neljandale kohale on tõusnud Sadala Piim OÜ lehm Reita (reg nr EE10016688), kes lüpsis viiendal laktatsioonil 19 164 kg.

Ülevaadet piimatoodangu rekorditest näeb Eesti Põllumajandusloomade Jõudluskontrolli AS-i koostatud tabelis Rekordlehmad läbi aegade.

Muutused väliteenistuses

Aastavahetusel lahkus väliteenistusest üks jõudluskontrolli spetsialist. Uue töötaja palkamise asemel otsustati töö ümber korraldada ning seoses sellega muutusid ka mõne spetsialisti teeninduspiirkonnad. Pärnu- ja Harjumaa on jaotatud kahe spetsialisti vahel – Pärnumaa klientidega tegelevad Maila Kirs (Pärnumaa põhjapoolne osa) ja Saive Kase, Harjumaa klientidega Maila Kirs (Harju lääneosa) ja Ludmilla Aan (Harju idaosa). Saku kontoris võtab nüüd kliente vastu Maila Kirs, lisaks on tal vastuvõtupäevad Haapsalus ja Raplas. Saive Kase võtab kliente vastu Pärnu ja Viljandi kontoris. Järvamaa kliendid võttis üle Merle Lillik, kes ootab neid vastuvõtule Paide kontoris. Seoses ümberkorraldustega muutusid ka mõned vastuvõtuajad, uued ajad on Sõnumites märgitud rasvases kirjas, samuti on toodud EPJ kodulehel kontaktide all.

Muhedat

Ühel ilusal päeval astub talumehe õuele võõras ja tutvustab end: “Tere, ma olen riigiametnik ja tuln su maid ja loomi üle vaatama.” Talumees teeb oma toimetustesse pausi, vaatab korraks võõrast ja ütleb: “Tore on, ole lahke, ära ainult sinna maja taha karjamaale mine!”

Külalist talumehe selline suhtumine ärritab, ta rebib taskust ühe dokumendi ja teatab: “Lugu on nii, et siin on mu töötöend, mis kinnitab, et ma olen riigi poolt ametisse seatud ja mul on õigus käia seal, kus ma ise tahan!”

Talumees ainult noogutab selle peale ja jätkab oma tegemisi. Ühel hetkel hakkab karjamaalt valju hädakisa ja madinat kostma, seal käib äge võidujooks – hingeldav ametnik ees ja talumehe tonnine pull tihedalt kannul. Vaatab omanik seda lusti ja kui nõrkev linnamees ja pull kolmandalt ringilt tulevad, hõikab: “Näita talle oma töötöendit!”

Pärast pikka ja pimedat talveaega ootame kõik ikka kevadet. Ühel hommikul tööle tulles märkasime teadetetahvli suurt ja värvilist lillede ja liblikatega ehitatud plakati, millel kirjas: “Ootame kevadet!”

Täna, läbi tuisu ja ööga tekkinud hangede tööle jõudes ja teadetetahvlist möödudes panime aga tähele, et keegi oli plakati teksti parandanud. Nüüd oli seal hoopis: “Unustage see kevad. Ootame suve!”

Aasta töötaja 2015

EPJ töötajad valisid endi keskelt kolleegipreemia saaja ehk aasta töötaja 2015, kelleks sai IT-osakonna geneetilise hindamise spetsialist **Liia Taaler**. Töökaaslased töid esile, et Liia on asendamatult spetsialist sigade geneetilisel hindamisel ja sigade jõudluskontrolli töös, lisaks annab ta olulise panuse JK Sõnumite kirjutamisel. Samuti aitab Liia korraldada ühisüritusi ja on üldse üks meeldiv kaaslane.

Tööjuubilarid

Uue aasta algul, 15. jaanuaril täitis väliteenistuse jõudluskontrolli spetsialistil **Saive Kasel** 15 aastat jõudluskontrolli süsteemis. IT-osakonna andmebaasi administraatoril **Andrei Tšepelevitšil** täitis 5. veebruaril samuti 15 tööaastat. Andmetöötlusosakonna klienditeenindajal **Eha Mäetagal** saab 1. märtsil jõudluskontrollis täis 35 tööaastat.



Eesti Põllumajandusloomade Jõudluskontroll

www.epj.ee
epj@epj.ee

F. R. Kreutzwaldi 48a, 50094 Tartu

Piimaveiste jõudluskontrolli alane nõustamine	738 7738
Sigade jõudluskontrolli alane nõustamine	738 7765
Kõrvamärkide müük	738 7762
Järvamaa klienditeenindaja	738 7751
Harju-, Hiiu-, Ida-Viru-, Jõgeva-, Valga- ja Võrumaa klienditeenindaja	738 7752
Lääne-, Põlva-, Rapla-, Tartu- ja Viljandimaa klienditeenindaja	738 7753
Lääne-Viru, Pärnu- ja Saaremaa klienditeenindaja	738 7754
Geneetiline hindamine (veised)	738 7731
Geneetiline hindamine (sead)	738 7746
Raamatupidamine	738 7769

Labor

F. R. Kreutzwaldi 46, 51006 Tartu

Tel	738 7726
Piimameetrite testimine	738 7722
Piimaproovide vastuvõtt	738 7721
Piimaringid	738 7726

Vastuvõtt maakonnakontorites

Harjumaa	Maila Kirs	Teaduse 2, Saku, Harju mk	tel 679 6419	gsm 509 4675	1. ja 3. T 9.00-15.00
Hiiumaa	Maire Tamm	Mäe 2, Käina	tel 463 1147	gsm 5332 4204	1. ja 3. K 12.00-16.00
Ida-Virumaa	Ludmilla Aan	Rakvere 27, Jõhvi		gsm 516 7816	2. ja 4. T 10.00-14.00
Jõgevamaa	Merle Lillik	Ravila 10 II korrus, Jõgeva	tel 776 0048	gsm 516 7868	E 9.00-14.00
Järvamaa	Merle Lillik	Pärnu 58 II korrus, Paide	tel 385 0286	gsm 516 7868	K 9.30-13.30
Lääne-Virumaa	Ludmilla Aan	Neffi 2, Piira, Lääne-Viru mk	tel 322 7018	gsm 516 7816	E 9.00-14.00
Läänemaa	Maila Kirs	Jaani 10 I korrus, Haapsalu	tel 473 3007	gsm 509 4675	K 9.00-15.00
Põlvamaa	Evi Prins	Puuri tee 1, Põlva	tel 799 3007	gsm 520 6231	K 10.00-13.00
Pärnumaa	Saive Kase	Haapsalu mnt 86, Pärnu	tel 443 3120	gsm 524 0147	E 9.30-15.00
Raplamaa	Maila Kirs	Kuusiku tee 6, Rapla	tel 485 5673	gsm 509 4675	E 9.00-15.00
Saaremaa	Maire Tamm	Kohtu 10, Kuressaare	tel 453 1352	gsm 5332 4204	E 9.00-15.00
Tartumaa	Merle Lillik	Kreutzwaldi 48A-215, Tartu	tel 738 7739	gsm 516 7868	1. ja 3. T 8.00-15.00
Valgamaa	Evi Prins	Aia 17-202, Valga		gsm 520 6231	2. ja 4. E 10.00-13.00
Viljandimaa	Saive Kase	Vabaduse plats 4-317, Viljandi	tel 433 3713	gsm 524 0147	T 9.00-14.00
Võrumaa	Evi Prins	Liiva 11 II korrus, Võru	tel 782 1253	gsm 520 6231	T 10.00-13.00